

ĐƯỜNG BỘ TỪ HÀ NỘI VÀO SAIGON

Nhật-ký Hành-trình

Nghề hát bội nước ta có nhiều tính thần lắm, các cụ ngày xưa vẫn lấy đó làm cách tiêu khiển có thú vị có văn chương, nên đặt ra làm môn kịch hay lắm. Chỉ vì con hát nước mình không biết hết cái tính thần ấy nên nghề hát bội ngày nay suy.

Tại sao con hát không tả hết được tính thần những môn kịch? Là vì phần nhiều không có học, chỉ biết học thuộc lòng rồi ra sân khấu nói như con kê, làm khi quên lại nói câu này lần với câu nọ, nói chữ này ra chữ kia. Không những thế lại không hiểu tư-cách nhập vào vai trò nữa, thì lấy đầu làm hay cho được? Sau nữa nghề hát bội nước ta không có địa-vị như các nước văn minh, người đi hát thiên hạ điều-crit, kinh-bị, gọi là thàng "bè", vậy nên người có học, có phẩm-giá không ai hạ mình đi hát cả. Nói tóm lại: mỹ-thuật của mình trong nghề hát bội không có, đó cũng là một lẽ văn-chương mình không mau thịnh-vượng.

Ở bên Pháp nghề hát bội là vì con hát được trọng đãi, giải-nhân tài, từ xưa nay đi hát, đã làm tay tiền tiếng như Sarah-Bernhardt, bà Celeste-Sorel, ông Coquelin, Mounet-Sully, Sancha-Guitry v.v. Những nhà văn-sĩ cũng đưa nhau làm bạn-kịch, đến ngày diễn thiên-hạ đến xem hết từng câu, từng chữ, bôn-kịch nào được khen là tác-giả nổi tiếng.

Ta bây giờ định cải-lương nghề hát bội không hiểu trước khi cải-lương nghề hát bội cải-lương con hát đã, dù đi hát hay đến đâu mà không có con hát cũng vô-lại. Và chẳng nên cải-lương nghề hát bội như cách đương-thời, thiết tưởng dùng cải-lương con hát, vì không có chút gì gọi là tu-bổ lâu giải về sau cho nghề hát cả.

Em đi xem bữa hôm nay không những tiếc thì lại tiếc phải trông thêm một đù buồn con mắt.

10 tháng tư tây.

Em phải đi Tourane. Không được đi xem láng. Thời đánh đổ sau vậy, vì thể-dân-dân của mình với Huế còn lâu giải lắm. Nhưng trước khi từ-giã Huế, tâm-lòng bâng-khuâng bất-ngất. Em phục-kính-Đô-lâm, nhưng phục-là phục-phong-cảnh chứ không phục-nhân-vật.

Xe-lửa từ Huế vào Tourane mất hơn ba giờ. Đi qua chín cái hầm (tunnel). Phong-cảnh rất ngoạn-mục. Em đã được hưởng cái đẹp Đèo-Ngàng, đến đây lại được hưởng thêm cái đẹp nữa. Xe-lửa đi bên sườn núi, ngồi trên xe trông thấy biển, thấy tàu, làm cho chẳng khác phong-cảnh bên Tây như em trông thấy trong các hình-ảnh chụp ảnh.

Nhưng ở đây phong-cảnh có vẻ thủy-mỹ hơn, như cái đẹp một người tiêu-thơ con nhà khuê-các, mỏng-mảnh, kín-đáo, chủ-phong - cảnh Đèo-Ngàng có vẻ hùng-dũng, đẹp, nhưng mà đẹp theo cách một đứng anh-hùng, trông thấy phải sợ, phải kính, nhưng mà yêu.

NGUYỄN-THỊ-NHUNG.
(Sau sẽ tiếp theo.)

Công văn học lục

ĐỀ TÀI NGOẠI

Thầy Họa-sơn hàng năm ở Khâm-đat Nguyễn-kim-Tam, theo đơn của thầy xin, được ở tại ngôi một năm nửa không ăn lương, kể từ ngày 1er Août 1921.

GIÁ-TẶNG HẠNG NGHỊ PHIỆP

Một hạng nghị-phiệp đồng-dương-hiện trong một tháng để cho thêm có khâm-thị-Kỳ, có khâm-thị-Thủ-hàng năm giúp việc tại Khâm-đat. Một tháng nghị-phiệp cho có đầy đủ đến 2 tháng nghị-phiệp để cho trước.

Ngủ phước làm môn

Các báo tây đều ngợi khen quan lớn Lê-quang-Hiền vừa được Nhà nước thăng-thưởng. Báo *Lục-Tinh* lại thêm rằng nhà quan lớn Lê-quang-Hiền trong một tháng được bốn cái phước: quan lớn thì được An-từ Tam-dăng-bội-tinh, ông Lê-quang-Tường được vinh-thắng Tri-phủ, ông Lê-quang-Đức và ông Lê-quang-Trọng du-học bên Pháp vừa cùng đi Tả-tất.

Quan lớn Lê-quang-Hiền là một nhà gia-thế trong Nam-kỳ, mấy đời nay vẫn hết lòng với Mẫu-quốc, Nhà-nước ra ăn như vậy thật xứng đáng lắm. Nhưng theo ý bôn-quán, báo *Lục-Tinh* quên mất quan lớn Đốc-tơ Lê-quang-Trinh nên mới viết: "Từ phước trung-lai".

Vậy xin mừng rằng:
Một nhà ngủ phước làm môn.

Một cuốn sách có giá-trị

Em vừa được đọc một cuốn sách của ông Lê-văn-Đức mới xuất-bản. Cuốn này là tập du-ký của ông, cũng như tập du-ký của *Cy Lân-ông* mà các nhà văn-sĩ đã nhận là một áng văn-chương tuyệt-tuyệt.

Ông Lê-văn-Đức là ai? Cứ đọc văn ông, tuy viết bằng Pháp-tự cũng đoán được rằng ông là người lịch-duyet lắm, nhưng yêu ông nhất là vì tính khiêm-nhà của ông. Tuy ông được đi du-lịch khắp thế-giới, con mắt được nhìn ngắm đến đâu, thì ông được làm truyện hay, thế mà khi ông thuật lại, lời lẽ rất kín-đáo, không khoe-khoang chút nào. Em được đọc sách du-ký viết bằng Pháp - tự đã nhiều, em vừa được đọc cả cuốn du-ký của một người mình viết bằng Pháp - tự nữa; nhưng thú thật không cuốn nào có giá-trị như cuốn của ông Lê-văn-Đức. Là vì cuốn thì rườm-rà quá, văn-chương như thế người Nhật - bôn gọi là "căn-cương đại-cử-sa", cuốn thì khô-khạn quá, nhiều cuốn tác-giả lại đem lòng thiên-vị chê kẻ này, nhạo báng kẻ kia, không hiểu rằng nhân-loại còn khuyết-diếm, có đời nào kiếm được người hoàn-toàn nhân-cách.

Sách của ông Lê-văn-Đức không có những lời ấy, đọc lại hay, càng đọc càng mê, càng mê càng muốn đọc, chỉ tiếc rằng cuốn sách "mỏng-mảnh" quá mà thôi.

Chỉ em ai thông-hiểu Pháp-tự, em cũng dám khuyên bỏ chút thì giờ, ngừng dăm kim môi chỉ để tập du-ký của ông Lê-văn-Đức. Tuy thân phận lưu-bổ, không được đi du-lịch, song trong mấy giờ đồng-hồi ta cũng có thể bằng trí khôn qua ba xứ bên Âu-châu.

Nguyễn-thị-Nhung

Yêu thị đầu giá

PROVINCE DE BENTRE
Budget Provincial
AVIS D'ADJUDICATION

Leu date et heure de l'adjudication: Inspection de Bentre, le 20 Août 1921 à 9 heures.
OBJET: AGRANDISSEMENT DE L'ECOLE DE GARÇONS DE BENTRE.

Importance de l'entreprise: 10.583.43
Contenance de l'entreprise: 24
Départ: 290.5 (1) et 2.400.1
Bureaux où le dossier peut être consulté: 40me Bureau du Gouvernement de Saigon et Inspection de Bentre.
Bentre, le 21 Mai 1921.
L'Administrateur, Chef de Province, Signé: H. LEBLANC.

Gần đây nào phải người nào xa-xuôi?

Các bạn Nam-kỳ chắc ai cũng đã được đọc tập *Du-ký về Bắc-kỳ* của ông Michel Mỹ. Em đã có dịp trả lời ông trong báo Echo Annamite. Em không muốn nhắc lại đây làm gì.

Người Bắc với người Nam cũng đồng chung đồng-bang, sau này hay hay dù chính là ở giấy liên-lạc Nam với Bắc, thế mà còn có người ăn học chưa hiểu là ý, nghĩ lo cho con đường tương-lai Nam-Việt làm thay!

Em vừa nhận được cuốn *Nam-Phong ở Bắc-kỳ*, bình-phẩm tập *Du-ký* của ông Michel Mỹ, xin trích ra đây để đọc-giã đồng-lam:

« Ông Michel Mỹ còn đăng trong báo Opinion ở Saigon một tập Du-ký về Bắc-kỳ, văn-chương cũng hay, nhưng bình-phẩm về nhân-vật xứ Bắc một cách thật ly-kỳ. Ông xét người Bắc-kỳ, xứ Bắc-kỳ, như một vị khách sang ở phương xa nào đến, chứ không phải là người đồng-chủng, đồng-bang nữa, « có một tờ báo ở Saigon đã nói rằng như một người mới ở trên một trăng xuống vậy. Như ông nói rằng: « có một hôm ông đi dạo chơi các phố Hàng Đào, Hàng Ngang, hàng Bông, thấy những nhà Annam phơi裳 ra ngoài phố những quần rách, chiếu rách, quần - thừ quá, lại thấy người người bắt rận cho nhau cắn dôm-dốp; đến một đầu phố thì thấy một người đàn - bà mặc quần mới ông đương đứng phóng - uốc v.v. ... Khen thay cho con mắt tinh đời của ông, có tài quan-sát thật!

« Một giống ăn thịt rận, thịt chó, như giống Bắc-kỳ đó là giống bỏ đi, chứ còn có ra gì nữa, có phải không. Ông nghĩ ... Than ôi! thế mà cũng « một giọt máu Lạc-Hồng!... »

Ông Michel Mỹ nghĩ sao?

NGUYỄN-THỊ-NHUNG

Đông-Pháp thời-sự

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước. 101. 10
Ngân-hàng Đông-pháp. . . 10 10
Ngân-hàng Hongkong
Shanghai. . . 10 10
Ngân hàng Chartered. . . 10 05
Sic de Gérance de la Banque Industrielle de Chine. . . 10 10

GIA LÚA

Lúa chớ đến nhà máy Cholea (mái bao) mỗi tạ 100 kilos.

Vinhlong. 6 50 40 10 6 50
Gocong. 6 75 6 85
Baixau. 6 80 6 90
Bacieu. 6 90 7 00

GIÁ THƯƠNG-BỘ
trung 6 71 6 81

CHẾT NẾU NƠI ĐỜI

Salgon. - Tôn Triều-châu Hứa-Hiệp ở bên Tả-môi qua Saigon gần môn khách-sự Hứa-Phong ở đường Georges Guynemer mà trú ngụ.

Bữa 31 Juillet này, 10 giờ rưỡi chiều, chúng tôi có hôn xô hay là muốn tự vẫn mà tên khách ấy lại lọt vào xuống sông Saigon, trước tại Thủy-bình.

Thật may có cậu Lê-văn-Hành 41 tuổi, chèo thuyền dưới tàu Canada thấy vậy nên có đó nhảy theo xuống nước, nắm cổ Hứa-Hiệp kéo lên bờ, đem nộp tại tòa.

Annam bằng tốt quá, nếu không có Lê-văn-Hành, hoặc có mà Lê-văn-Hành bắt chuyện câu chuyện: Chết một con nhím một mồi, thì còn cái là Hứa-Hiệp!

ÔNG HỘI-ĐỒNG THƠM LÊN BỐT

Cầnhơ. - Hôm đêm 28 Juillet này đây, không biết là do chèo chèo nào rần rần quá, lớn ngà bọn chúng vô nhà ông Võ-văn-Thơ là Hội-đồng quân-hạt ở tại chợ Cánh-thò mà vét những áo quần giá đáng 300 người bạc.

Nó còn muốn mò tới cái tủ sắt của ngai nhưng có là tủ sắt, nên lẩn ra đi mất. Sáng ngày, hay mất của, ông rất giận tên dân vô tình nào lấy nên Hội-đồng Thơm liền lên bắt mà thưa bộ ghết!

CHẾT VÌ DÂY ĐIỆN

Huading. - Hồi 12 giờ trưa hôm 10 Juillet 1921, ở phố Văn-quán ngay chỗ xe điện có một người con trai vào tác ngoài 20 tuổi, người ở Mân-lương thuộc huyện Thanh-oxai, làm thợ nề, chẳng biết vì lý do nào mà đương đứng ở trên cái rông bắc bên tre, chuyên nghề cho người từng trên, trượt chùng ngã nghiêng người ra, tay vớ ngay phải cái dây-điện, sau người ta gở được ra, thì thấy anh đã chết thối-thóp, đem vào nhà thương thì chết. Tội nghiệp!

Thật một bất sát một lý đi một đêm, con người ta bắt cứ làm việc gì cũng nên cân nhắc.

TRỒNG RĂNG

QUAN LƯƠNG-Y CUMAUD
ở đường Chasseloup Laubat số nhà 15

Nhờ răng một cách rất êm ái.
Trồng răng bằng sành và răng vàng.

Hanoi chỉ Nam

(Guide de Hanoi)

Là một quyển sách rất có ích.

Xem quyển này biết được: 1. Lịch-sử 2. Địa-lý 3. Phong-tục 4. Công-sở 5. Phong-cảnh của thành Hanoi là một nơi có địa vị địa-dân rất đẹp, có cả địa-dã, đây hơn 100 trang. Mỗi cuốn 0.80.

Xin gửi thư ra nhà Trung-hoa n. 15 rue de la Mission Hanoi mà mua.

Thóm 0.20 tiền cước.

MUỐN BÁN

Một cái nhà máy nhỏ, chạy hơi, chum trâu, con thiết tốt, chạy một ngày được 19,20 tấn gạo, nhà máy này ở tại Anhóa (Mytho).

Vì tôi mới cất một cái nhà máy khác tại Khâm-hội-pân kinh mới, bỏ bên bờ đường Long-kien (Saigon) chạy một ngày được 100 tấn.

Như chư quý-vị nào muốn dùng cái nhà máy nhỏ tôi, xin gửi thư ngay cho M. Trần-văn - Nhiêu, Commercant 196-197 Quai Belgique Saigon mà bàn tính.

Nguyễn-thanh-Liêm.
Industriel Anhóa.

TRUỜNG-VÔ-VĂN

(CẢNH THO)

Ông Võ-văn-Thơm vì đa đoan công việc nên giao trọn quyền Quản-lí trường Võ-Văn cho tôi.

Trường có sách vở, từ kỹ và khí cụ khoa-vật-lý học (physique) và khoa-học (chimie) cho tiện bề dạy dỗ. Các năm cũng phát phân-thưởng bổng khuyến khích học trò.

Giáo-viên đều là người có đủ tư cách sư phạm. Tôi cũng có lập nam dư như như bôn-quốc (1re Année).

Tiền học trong mỗi tháng

Năm thứ nhất 1re Année. 17 00
Lớp nhất Cours Supérieur. 15 00
Lớp nhì Cours Moyen. 14 00
Lớp ba Cours Élémentaire. 14 00
Lớp tư Préparatoire. 13 00
Lớp năm Cours Enfantine. 12 00
Lớp sáu Section Maternelle. 12 00

Như ngài nào có cho con cháu vào học xin viết thư trước cho trường rõ.

Xin nhờ ngày tựu trường là 15 Août 1921, nhằm ngày 14 tháng bảy Annam.

TRƯỜNG-TU

NGUYỄN-PHẠ-LONG
SAIGON
Đường Legrand de la Liraye
Số nhà từ 204 tới 214

TU TRƯỞNG NGÀY 18 AOUT 1921

Bực sự học có bốn lớp

Giá tiền học trong mỗi tháng

Lớp tư: Cours préparatoire. 14 00
Lớp ba: Cours élémentaire. 16 00
Lớp nhì: Cours moyen. 19 00
Lớp nhất: Cours supérieur. 19 00

Học-trò xin vào học lớp tư thì phải biết đọc chữ Langsa.

Học trung-học có hai lớp:

Giá tiền học trong mỗi tháng

Năm đầu: 1re Année. 20 00
Năm thứ nhì: 2e Année. 22 00

Sang năm sẽ mở thêm một lớp năm thứ ba (3e Année). Học-trò học hết năm thứ ba trung học rồi, thì đi thi bằng cấp tốt nghiệp (Diplôme de fin d'études complémentaires).

Mấy lớp này có giáo-sư Tây và Annam giỏi dạy.

Đặc-học, là M. Nguyễn-phạm-Long, cũng có dạy thêm tiếng Langsa và giải nghĩa những chữ bi-yếu cho học-trò hiểu, đáng mau tiến phát.

Số học-trò học trong Nhà-nước đã nhứt định, chỉ còn dư một ít chỗ mà thôi, nên ngài nào muốn cho con cháu vào học thì xin viết thư trước cho trường để dành chỗ, kéo đến trễ thì hết chỗ.

Không có đến chỉ bị buộc về tuổi học-trò, nhưng mà phải đủ tuổi trong giấy xin học cho biết.

Cũng phải để trong giấy xin học cho rõ:

1. Dữ nhà trước học trường nào.
2. Hồi nào trước học trường nào.
3. Số có sức học lớp nào.

Học-trò xin học thì phải thi đậu được thủ tục học, nếu thi đậu thì mới được vào học. Nhưng học-trò đã có bằng cấp sơ-học (certificat d'études primaires) rồi, thì đăng vào học lớp trung-học năm đầu 1re Année, khỏi phải thi.

Ngày nào muốn biết rõ cách sắp đặt của trường ra làm sao, thì viết thư xin một cuốn điều-lệ, trường sẽ vui lòng mà gửi liền.

Khăn đen tốt đẹp

Nhiều Bombay - Nhiều Tàu và Bôn nhứt hạng giá mỗi khăn. 3 00
Có thể Bombay hạng nhì. 2 20
Có thể Bombay hạng ba. 1 50
Khăn kết từ 8 lớp đến 4 lớp thôi.

Cấp học và độ tóc có một vài khăn do đó. song muốn kết dính lại phải có contour do tóc mà tất phải chỉ rõ và dùng máy gập phải biết kỹ càng tới sẽ làm y theo, rồi gập lại từ từ bằng Contre Remboursement thì qui lý phải chi tiền gửi, nếu gửi mandat trước cho tới thì số phải chi lại với Contre Remboursement nhà máy xa hơn 10 kilô-metres thì rao bảy nhiều lời xin quý-vị chiếu có tới rồi cảm ơn.

Adresse,
NGUYỄN-VĂN-ĐỨP,
Propriétaire à Suối-don Bình-nhâm
à Lathien.

Biscuits Quốc-Nô

Bánh đã thơm, lại ngon, dễ ăn được, có beurre, sữa bò, vanilline và chocolat, và không khi nào phá bưng.

Có bán nhiều thứ, như quáng quai bà mua nhiều về bán là, hoặc đem đi xa cho bà con, thì tôi có sẵn sẵn hộp lớn, hoặc thùng lớn, để cho quý ông quí bà dùng, rất tiện rất hợp pháp vệ-sinh.

Cũng có vô hộp theo kiểu bánh Âu-Mỹ hộp lớn 0.50 hộp nhỏ, tròn 0.20, và có gói bán tại tiệm bán hàng tây hàng tây, làm nhiều của M. Nguyễn-khắc-Trương, ở đường Bonnard - số 87.

Cung có bánh làm bánh tẻ, hoặc tằm gia tằm quan văn văn.

Envoi contre-remboursement
Nguyễn-thị-Thân, 12, rue Laryetère.

H. DELPEYRAT

Khi trước là Hãng E. POURTOU
Số nhà 33, 35, 37, 39
đường Amiral Dupré Saigon
RƯỢU CHẮC, RƯỢU MẠNH
RƯỢU KHAI-VI, RƯỢU TIÊU-HÓA

TRAM NAM KHONG PHAI

NHÀ HỌA CHON DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Sonance
(Neame gần XX L&A ở đây có)
SAIGON

Thợ vẽ tiệm này đã có bằng cấp tốt nghiệp rồi trường xáo nghệ, và được 3 cái bằng cấp Đẩu-xảo Hanoi; một năm rồi dự cuộc Đẩu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thật tinh xảo và dễ trắm trắm không phai.

Chư quý vị muốn vẽ xin gửi hình chụp đến hoặc viết thư hỏi, tiệm này sẽ gửi cho một tờ cáo bạch có hình vẽ thật giá cả và cái nghệ phẩm minh.

HOTEL D'ANNAM

Nam-Việt Khách-Lầu
N. 77 & 80, Boulevard Charner
10, Quai Le Myre de Vilars

Đường Kinh-lập, đường Carabelli
ở đường mé sông Le Myre de Vilars, SAIGON

HUYNH-HUỆ-KY, Chủ tiệm

Kính chào Quý-khách: tôi đã mở một tiệm nhỏ hiệu là HOTEL D'ANNAM (Nam-Việt Khách-Lầu) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở tầng dưới đất được cận tiện Quý-khách, xin Quý-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thông thả.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng sạch rất mát mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilars, lối trước ga xe-lửa mới cũ, nhà số 10, Saigon.

AI MUỐN CÓ LỢI 20 %

Trước khi cất nhà hay là phố, xin đo nơi nhà 1 inch-xuân-Long, là một cửa hàng của người Annam mới lập tại Bà-Chiếu, làng Thạnh-mỹ-An, ở con đường vòng Bà-Chiếu qua Thị-ghep, tục kêu là đường hàng sành, hạt Giàn-linh.

Tại nhà 1 inch-xuân-Long này có bán đủ các thứ cây: dâu, sao, gỗ, ăn quả, hoặc cây ăn, hoặc cây cảnh, và cả hàng, cả miếng xây nền, giá thật rẻ hơn các nơi, vì là cây nhà là vườn, chứ không phải mua đi bán lại như bọn hàng khác.

Người ở xa mua cây, vàng và đá, thì nhà 1 inch-xuân-Long cũng có thể đem đến tại chỗ mà giao; và cho định giao thiệp cũng như trong cuộc thương-trương, thì chủ nhà 1 inch-xuân-Long, có ý muốn lập tiệm gần trong lục địa, vậy xin ai muốn mua đá, cây và vàng của sân rồi mà bán lại, thì xin đến, hay là viết thư mà thương nghị.

Chủ nhân:
NGUYỄN-VĂN-THO.
Marchand de bois Tây-ninh.

ĐÈN LÒA KIỂU MỚI

Đèn lồng đèn, đèn treo
Bán tại tiệm
TRẦN-QUANG-NHIỆM
200, đường d'Espagne Saigon

TIỂU-THUYẾT

SÚ-CHÁNH-TÂM

HÀM OAN

Tác giả:
NGUYỄN-TRẦN-CHÂU

TỰ NGŨ-LANG (Rachgia)
XXVII

(Tiếp theo)

Xét lại có sự này cũng lại quân bất lương, đã lấy của lại giết người mới đã họa cho ta, khiến nên chết cảnh chim Oan-Lang, là đôi cá Ti-mye. Bao chữ mẫu-từ đoàn-viên, Ngưu-lang, Chước-nữ sum vậy, Hiệp-phố huyên châu, thì mới tới kỳ về nguyên-tố cho. Chánh-Tâm vì buồn rầu thương nhớ quá liền lơ mơ thảng đờ trên vách tường mới bắt đầu tư-thuật như vậy;

Từ lúc sanh ra ở cõi trần,
Lâm đầu khổ não với gang truân.
Chia về Âm-cảnh đã an phận,
Mẹ ở Dương-trần cực tâm thân.

Vô có, mà mang danh đạo-tặc,
Khí không, đành chịu tiếng gian-nhân.
Bao chữ thoát khỏi vòng lao-lý,
Vây biếp một nhà hết khổ thân.

Chánh-Tâm làm thì và than thân
trách phận một mình, đến tới mới năm
ngoài đầu xuống vật mà ngủ, lối chừng
gió ty ty thấy Sứ-tri-phủ vô mạch báo
cũng chẳng chú tư tư nữa, vì còn chẳng
báo lần thì sẽ tại qua nạn khỏi, phần
hồi lách-gia động thấy một mồi cũng
em và động sanh đôi cũng Đáo-Thị lại
được chữ hiền vĩnh nữa. Dạy rồi phải
tay áo rộng thoát-thoát ra đi.

Chánh-Tâm gục mình tỉnh dậy mới
hỏi ra như tằm, nhớ hết đầu đuôi cận
gió như lời của Sứ-gia đến báo trong
lúc chiêm-bao thì bán tằm bán nghĩ.
Thương nghĩ về đầu động may mà đã
vậy, mà không hề vong hân của mình
nói đối.

Từ lúc sanh ra ở cõi trần,
Lâm đầu khổ não với gang truân.
Chia về Âm-cảnh đã an phận,
Mẹ ở Dương-trần cực tâm thân.

Vô có, mà mang danh đạo-tặc,
Khí không, đành chịu tiếng gian-nhân.
Bao chữ thoát khỏi vòng lao-lý,
Vây biếp một nhà hết khổ thân.

Chánh-Tâm làm thì và than thân
trách phận một mình, đến tới mới năm
ngoài đầu xuống vật mà ngủ, lối chừng
gió ty ty thấy Sứ-tri-phủ vô mạch báo
cũng chẳng chú tư tư nữa, vì còn chẳng
báo lần thì sẽ tại qua nạn khỏi, phần
hồi lách-gia động thấy một mồi cũng
em và động sanh đôi cũng Đáo-Thị lại
được chữ hiền vĩnh nữa. Dạy rồi phải
tay áo rộng thoát-thoát ra đi.

Chánh-Tâm gục mình tỉnh dậy mới
hỏi ra như tằm, nhớ hết đầu đuôi cận
gió như lời của Sứ-gia đến báo trong
lúc chiêm-bao thì bán tằm bán nghĩ.
Thương nghĩ về đầu động may mà đã
vậy, mà không hề vong hân của mình
nói đối.

Thôi việc đó hãy còn có đó, hèn năm
xuống ngủ lại cho tới năm giữ sáng.

XXVIII

Cũng trong đêm đó Đáo-bất-Thanh
ở tại Rách-gia năm ngủ năm đêm-Vàng
thấy một ông Thần mào eo giáp vàng,
râu như chòm xuống dưới, đôi mắt
lấm lét, tay mới cầm thẻ bạc, tay trái
cầm hột ngà. Nhìn kỹ lại thì là Sứ-
tri-phủ. Vì Đáo-bất-Thanh sợ hãi, mau
mau gọi gọi làm lễ và hỏi rằng: Cháo
Thượng quan, bấy lâu Âm, Dương
cách trở, lòng tôi hằng hồi vọng luôn
lớn, chẳng hay bây giờ ngài làm chức
chỉ và về đây có đến chỉ dạy bảo tôi
chẳng?

Hồn Sứ-quan cười gằn và nạt lớn
rằng: Khả-khôn đồ mông-phu hội tặc
không biết Đáo-bất-Thanh năm đêm-Vàng
cháo ta nửa sao! Ta nói cho mi rõ: Thần
định thấy ta lúc sanh tiền làm quan
Thần-liêm chánh-trực cho nên mới
phong cho ta chức Thành-Hoàng hầu
cảnh tọa-trấn tại chốn này.

Nay ta vãng-linh Thượng-giải về đây
hỏi mi vậy chứ vì có nào mi đã phụ lời
hứa cùng ta lúc mi không đánh gã con
mì cho con ta thì thôi, sao mi lại còn
đem cá gấu vu-oan cho con ta rằng ăn
trộm đồ của mi và sát nhân, làm hại
cho con ta vô tội mà mi thấy thần tron
thần làm đủ lý chịu đến cực khổ lại
lâm nguy đến danh giá ta nữa. Đáo-
bất-Thanh phạm pháp như thế mà sao
mi dám khinh-bớt mà làm chẳng sự
thần Thần-liêm quở phạt, thiệt mi
tội ác quá đỗi, mà mi chưa ăn năn
tự hối.

Ta có tra bộ nhân-duyên thấy con
ta cũng có mi vẫn có cứu mi Thần-dinh
tiếng định. Ta cũng có đem việc mi ở
quầy mà đầu cho dưới Âm-cung, Đáo-
bất-Thanh này quyền cho ta kiếp sau
Đương-giang muốn trị tội mi cách nào
thì trị. Khi thác-xương Đáo-bất-Thanh
người mới hành phạt mi.

Nhơn vì ta thấy một là Thần-Vân hết
lông-trình-bách quyết thủ tiết cùng con
ta thật đáng một đầu ta, Hai là vì mi

lánh - lình từ - thiện, chuộng nghĩa,
khinh tài, bởi vì tình vợ và con mi nên
ta mới mách-báo cho mi hay trước; chứ
ta là đấng điện-thượng bôn phi, tấn tấn
lương-tâm. Vì bằng mi biết an nan
chứa cái tức-tức vô quan làm từ bất-
nại cho con ta khỏi chốn lao tù và gã
Thần-Vân cho nó thì tội của mi mười
lần giảm bớt còn ba. Bằng chẳng thì
ta cứ việc hành binh. Đáo-bất-Thanh
vậy, chớ đầu cho mi không làm từ bất-
nại thì trong mười lần ngày đây thì
con ta cũng được tha; vì ta sẽ làm cho
đứa chánh-phạm ra giữa Công-đương
thù tội cho mi coi.

Nhưng lời ta dặn mi ghi nhớ lấy,
ngày mai đây mi sẽ phát binh Phái-
Hồi, như cái lời ta, ta sẽ làm chứng
khắc nữa. Sự quan nói rồi cầm hột ngà
đánh trên lưng Đáo-bất-Thanh một cái; xù
tay áo rộng liền mất.

Đáo-bất-Thanh tỉnh giấc nhớ không sót
một mẩu thì trong lòng hồi hộp lo sợ
chẳng an. Đến sáng sau lưng như mồi
nồi lên một cục hồng trường trái chanh

giấy thân dưới chân vai tã, xung quanh
có quàng đó; vợ con thấy vậy lo thuộc
men đừn-trị ở trong, và mua son tằm
phía đầu đưa theo mục đó.

Chàng còn chưa chịu từ thiện điếm
chiếm bao cho vợ con nghe, nghĩ cho
là đấng điện-thượng bôn phi không đờ y tin.

Đem đồ Sứ-phu-như-cung Sứ-Đông
năm thấy Sứ-đông hiện về mách báo
văn văn. Mẹ con cùng không lấy
làm tin cho lắm.

Nhắc lại Sứ-hắc-Điện (Sứ-Thạnh) từ
khí lấy đồ của Đáo-bất-Thanh và sát-nhơn
rồi biết việc dữ như thế là tai, nên mới
đem đồ về cái chòi rách toạc gộp đồ tằm
nhũn và quần áo vào đống của chàng
theo, gọi lại một gói, rồi đem đồ bằng
rừng, bằng rui lại đi trốn. Vì nó có một
mình trời trời không có cha mẹ vợ con
chỉ có, duy có cái chòi rách bỏ đờ ai làm
gi thì làm, đi thảng vô Cù-lôa thuộc về
làng Cù-hôn (Rách-gia) kiếm nhà ở đầu
xong xa đoạn mới đem đồ nữ-trang và
y - phụng lấy tại nhà Đáo-bất-Thanh
(Coi tiếp qua trường thứ tư).

HỘI NHÀ MÁY XÂY LỬA VIÊN-DÔNG.

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẬT DANH VỐN HƯN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐỒNG TẤT SÓ
 TẠI SAIGON ĐƯỜNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15. - NHÀ MÁY XÂY LỬA VIÊN ĐỒNG TẤT SÓ

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LỬA

MUA LỬA VÀ LÍNH BÀN LỬA - GIOM TIỀN LỬA VÀ THỬ LỬA - LÍNH LỬA GUY KHO

TRƯỚC KHI BÀN LỬA xin hỏi bên hiệu; nếu vị diện chủ nào muốn đi không đồng thì viết thư cho bên hiệu số đến riêng mà bàn luận. - LƯU HỒI CHI THÍ ĐỒN HIỆU BÀN LỬA CẮT NGHĨA CHO HỒI
 CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CẦN THƠ VÀ CÓ LẬP CHÀNH MUA LỬA NƠI CÁC CHỖ THỊ-TỰ. Phòng việc: ở tại đường Belgique, món bài số 15.

A. DENHOLM
 N° 36-38, Rue Leffebvre N° 36-38
SAIGON

THIỆN NGHĨA VÀ
 VIỆC BẮP MÁY
 XÂY LỬA GẠO

Để ráp hơn 30 chiếc
 nhà máy từ 10 tấn
 cho đến 100 tấn ở
 tại Đông-pháp.

Cum tất cả các
 vật liệu xây và
 lắp đặt máy móc
 và các phụ kiện.

NGUYỄN GIÀN MÁY - ĐỒ PHỤ TÙNG - ĐỒ THAY ĐỔI - DÂY TRẦN
 EMERIE - VẠN VẠN - MÁY LAM DẦU, LAM ĐƯỜNG - MÔ-TÔ
 NỘI SƠ-ĐR V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

F. MARTY

110, Boulevard Charner - SAIGON

Soleries - Dentelles - Broderies

Laine blanche et couleur

Tolles - Grottonne et batiste pour lingerie

Velours et Soleries pour robes

Soie d'Alger pour broder

Tissus et rideaux pour ameublement

Services de table en blanc et couleur

Serviettes de toilette

Expéditions dans l'intérieur

XUỐNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CÁN CỦA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

KINH TẠO NĂM 1900
 Xưởng chính tại LAITHUEN (THUẬN-AN) Quạt E. Outrey
 Đường mé sông chợ di ra

TIỆM NGÀNH CỎ THỦ ĐỒ MÓN

1. Tại Mỹ-tho đường mé sông, nơi bán và xe-hơi; 2. Tại Cần-thơ đường
 mé sông, ngay cầu tàu của khách-tru; 3. Tại Tân-phước đường cái, ngay Tòa-bộ;
 4. Tại Phước-phước đường mé sông, nơi bán tàu.

Xưởng này có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, văng, đều dùng toàn cây
 danh-mộc như: Trắc, Cẩm-lai và gỗ mà chế tạo nhiều kiểu khéo léo, thợ
 làm thật là tinh-ráo, không hề giả-dối. Bất luận danh tiếng, được chữ
 và bảo giá khen ngợi về sự kỹ-cang chắc-chắn rất vừa lòng.

Kính mời quý khách đến xem chơi, hoặc mua hay là đặt theo ý, tôi sẵn
 lòng tiếp rước và hồi âm liền.

Mandat và dây thép thì đi: NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Laithuen.

NHÀ SƠN MÀU XANH, TẠI ĐƯỜNG

Bonnard số 90, Saigon

LÀ TIỆM

DONG-NAM-MỸ

Có thợ đóng giày tây, giày da, đôi, đơn, con nít, đủ kiểu, nón FETTER
 bên tây mới lại nhiều kiểu nhiều màu, bán buôn, bán
 lẻ, và các thứ TRÁ ĐÀU-XUÂN, NINH-THÁI,
 LIÊN-TÂM, G-LONG rất thơm và ngon, xin mời
 quý khách chiếu cố.

Các thứ hàng của bên hiệu mua tại gốc
 nên bán rẻ tính giá thật rẻ hơn các nơi.

NHÀ MÁY XÂY LỬA KIM-THỜI
NAM-THUAN-AN

M. NG.-CHIỀU-THÔNG

ở gần đường Bonnard

và đường Pailhas

Dây thép nói số 729

Dây thép thường: Thông Cholen

Binh-lý

Máy xay bột bằng mô-tô điện-khí

đã tính hảo.

ANCIENNE MAISON PHU-TOAN

ĐỒNG GIẤY TÂY

VÀ ANNAM

LE-VAN-BEN

CHỤP HÌNH

VÀ RƠI

HÌNH RA LỚN

- SAIGON -

73-75 Rue Amiral Courbet (Maison Centrale)

Vinh-Sanh

49-51 Boulevard de la Somme, Saigon

Có tại bên hiệu VINH-SANH ở
 đường cái Boulevard de la Somme số
 49 và 51 ngay chợ-cổ Saigon:

1. Thợ họa hình và chụp hình rất
 tinh-thần, khéo léo, đời đời chẳng hề
 phải lột và đồ kiểu.

2. Nhỏ làm ra to (agrandissement)
 tự như người sống chẳng sai.

3. Trồng răng theo thể-thức người
 Langsa, giá đã rẻ mà lại chắc chắn.
 Bịch răng bằng vàng: vàng tây hay là
 vàng Annam rất thanh lịch.

4. Các thứ thuốc, giấy và đồ phụ
 tùng trong cuộc họa hình. Có bán cả
 và bán lẻ các thứ thuốc bên Thượng-
 Hải và bên Trung-Huê gọi lại (Thuốc
 của mấy thầy có danh tiếng xưa nay).

Cũng có bán các món hàng-hóa bên
 Đại-Pháp đem qua luôn luôn.

Kính mời quý khách đến tiệm tôi
 mua đôi lần hầu giúp cho tôi nên cuộc
 trường. Tiệm tôi mua bán
 thật là tinh-thần, khéo léo, đời đời
 chẳng hề phải lột và đồ kiểu. Xin
 quý khách vui lòng, ngàn năm tôi
 ghi nhớ.

VINH-SANH, Cần cáo.

P. S. Tiệm tôi cũng có cất kiến xe-hơi,
 Tận thợ Sui-lương-Dầu có danh tiếng tại
 Trung-Hoa, ở bên Trung-huê-quốc chụp
 hình khéo lắm và mau lắm, tận thợ này
 học tại Anh-kỳ-quốc, có đem đồ qua nữa là
 ngon, chỉ được và đẹp, xe hơi, tàu hơi,
 sơn-thủy mới tới lắm, và các thứ bóng đèn
 tại Tây-hồ. Kiến cũng có đồ tiến ngó bán
 nguyệt.

MAISON DE TAILLEUR
 Spécialité de tous costumes
 pour
 Hommes et Enfants
 Déjà repris
 par sa coupe
 et travail
 rapide

Kính cáo
 Lục-châu quý
 khách đến rỏ:
 Tiệm tôi mới mượn
 ở Bắc vào một người
 Maitre coupeur thiện
 nghệ cắt rất khéo độ kiểu
 quần áo tây và tôi lại rỏ
 những thợ may thật giỏi ở các
 nhà hàng tây lớn, công việc làm thật
 mau, thật khéo và chắc chắn cho vừa
 lòng quý khách.

Vậy tôi xin quý khách có dịp đến Saigon
 xin ghé lại tiệm tôi xem công cuộc tiệm
 tôi làm và cần dùng món chi thiếu thì
 tôi rất cảm ơn và hồi lòng nghinh tiếp.
 Còn chữ quý khách ở xa muốn gửi kiểu
 mẫu và may hay đặt hàng chi cũng giá cả
 tôi xin ưu giết phải chăng và hết lòng
 hầu đáp tức thì.

Chân-nhơn của tôi,
 HOÀNG-HÔNG-NGUOC.

TIỆM

sửa chữa xe và các trục móc máy

Ông RENE BOUZAC

Thợ sửa chữa xe ở Trường Nationale

tại Cluses

Tiệm ở đường Amiral Dupré số 17

SAIGON

Sửa kỹ lưỡng và cam kết

hảo chán đủ các thứ đồng hồ trái quít,

Chronomètres Chronographes

Đồng hồ treo - đồng hồ đeo - đánh

pháo, đánh khắc

MÁY HÁT - MÁY VIẾT

Máy tính đường đi, Máy chụp hình

N. B. - Công việc làm rất kỹ

lưỡng và gửi đến cho nguyên-chủ

ở Lục-châu trong nửa tháng.

GIÁ CẢ TÍNH TRƯỚC

TIỆM ĐỒNG XE

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro món bài 99 và 101

(Đã-hạ) Saigon

Tân-văn-Hiệp, chợ Tiệm

Kính cáo Lục-châu quý khách đến

rỏ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như

là xe mul, xe hai bánh, xe kiến, xe

kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa

lại chắc chắn; có bán đến xe đồ kiểu,

bánh xe cao-su bằng cây giá từ bốn

tỷ chỗ lại, cao-su đặt đồ thay trong

bánh, kiến đến tây, đồ bắt

chắc và xe song mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

chính và xe sơn mã bằng da

Xin ghé mắt !!!

TẠI-PHẬT KHÁCH LẬU

Của M. TRAN-XAO út KHÁ

Kính cáo quý khách đến rỏ: quý khách đến

công lập-châu-quốc-tổ đình rỏ:

Đây là nơi tôi chọn nghề và chỗ làm

thợ cắt tóc khách lậ, nên nay tôi chọn

ở đây làm việc và mở một cái phòng

ngủ nghỉ - TÀI-PHẬT KHÁCH LẬU - ở tại

đường Tổng-đốc-Phước-môn bài số 44 và

ở Cholen, phòng rất thanh khiết lại sáng

chua, và mát mẻ lắm, tiểu-phòng toilet rất

chuyên các nơi, cũng có cái vật (hoy) để

đặt khăn, quý khách nghỉ nơi phòng đến

tiếng rỏ r.

Quý khách đến dịp đến Cholen xin ghé

lại - TÀI-PHẬT KHÁCH LẬU - tạm nghỉ thì

uống nước uống cũng đáng vui lòng, để

đưa gậy xe lên Cholen-Mỹ-tho cũng là

chợ hơi để nơi tiếp khách quý khách.

Tôi cũng có làm may đồ y phục theo kiểu

Langsa và Annam đủ kiểu, lại có bán hàng

thủ, hàng bán tới nhất hàng và bán đồ

trang theo kiểu kim thời rất khéo, cũng là

xe may và đồ phụ tùng, lại cũng có thay

đổi và trồng răng vàng tới làm chẳng

khó bao nhiêu.

Vậy xin mời quý khách đến, quý khách đến

đến, thưa các anh việc xin đến gặp gỡ

tiệm tôi, thì tôi hết lòng hoan nghênh

trung:

Nay kính

Chân-nhơn: TRAN-XAO út KHÁ

HOTEL DE CHOLON

Tân-Long lữ-quán

Kính cáo quý khách rỏ: tôi đem

một tiệm nhà hiệu Hotel de Cholen,

Annam tên Tân-Long lữ-quán, ở

đường Marina số 312; 4 tầng phòng

phòng mát và sạch sẽ lắm, từng dưới

nhà hàng bán rượu tây và đồ hộp

đồ thủ; từng thứ nải và thứ

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ tư để

phòng ngủ; từng thứ

